

Emlékezés Suba Jánosra (1929–2024)

VOJTKÓ András^{1*}, DULAI Sándor²

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Növénytani és Növényélettani Tanszék,
3300 Eger, Leányka u. 6.; ¹vojtkoa@gmail.com (*levelező szerző),
²dulai.sandor@uni-eszterhazy.hu

Érkezett: 2025.08.20.; Átdolgozva: 2025.10.10.; Elfogadva: 2025.10.14.

Kulcsszavak: Bükk hegység, *Cypripedium calceolus*, florisztika, fotoszintézis-ökológia, ökofiziológia, Tarna-vidék

Összefoglalás: Suba János 1929. május 29-én született Egerben, alsóbb iskolai tanulmányait is itt végezte. 1948-ban kezdte el a Pázmány Péter Tudományegyetem biológia-földrajz tanár szakát, amit 1952-ben fejezett be kiváló eredménnyel. Egerben, az egykori iskolájában működő Egri Állami Tanítóképző Intézetben kezdett tanítani, majd 1962-ben került a Tanárképző Főiskolára. 1968-ban doktorált florisztikából és vegetációtanból az Eötvös Loránd Tudományegyetemen, Budapesten. 1984-ben szerzett kandidátusi fokozatot fotoszintézis-ökológia tudományterületen. A Növénytani Tanszékett több ciklusban és sok éven keresztül vezette, 1994-ben vonult nyugdíjba. Egerben hunyt el 2024. október 22-én.

Suba János szakmai tevékenysége a Heves–Borsodi-dombságban indult. Kezdetben florisztikával, vegetációtannal foglalkozott, majd az 1980-as években fotoszintézis-ökológiai kutatásokba kezdett. Úttörő jellegű vizsgálataival feltárta egy cseres-tölgyes társulás 12 domináns fájának

évi és napszakos fotoszintézis dinamikáját. Izotóptechnikát alkalmazott, kiválóan ötvözte a terepi vizsgálatokat a laboratóriumi módszerekkel. Alaposan ismerte a Bükk hegység növényvilágát, erről egy önálló kötete és egy könyvfejezete is megjelent. Egy életen át a természetvédelemben végzett tevékenységéért 2005-ben Pro Natura díjat kapott.

Idézés: Vojtkó A., Dulai S. 2025: Emlékezés Suba Jánosra (1929–2024). Bot. Közlem. 112(2): 111–120. <https://doi.org/10.17716/BotKozlem.2025.112.2.111>

Sokunkat megrázott a hír: 2024. október 22-én elhunyt dr. Suba János, az egykori Egri Tanárképző Főiskola, ma Eszterházy Károly Katolikus Egyetem volt oktatója, nyugalmazott főiskolai tanár.

A Bükk hegység és környéke növényvilágának elismert kutatója 1929. május 29-én Egerben született, pedagógus szülők gyermekeként. Tiszanánáról, a szülői háztól korán, 11 évesen elkerült, mert az Egri Szent Bernát Ciszterci Gimnáziumban tanult és csak a nyári szünetben járt haza. Itt is lakott kollégiumban, a Foglár utcában, illetve a második világháború következtében hamarosan beálló változások miatt később egri rokonok szállásolták el. 1948-ban, az államosítás kezdeti évében kiváló eredménnyel fejezte be középfokú tanulmányait a Ciszterci Gimnáziumban. Egyetemi éveit a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen töltötte, ahová érdeklődésének megfelelően biológia-földrajz szakra iratkozott be. Kitűnő tanulmányi eredménye okán utolsó éves diákként az Andreánszky Gábor professzor vezette Növényrendszertani Tanszéken volt demonstrátor, ahol jó barátságba került a fiatal tanársegédekkel, Farkas Gáborral, Horánszky Andrással és Kovács Évával.

1952-ben próbaéves tanárként került vissza Egerbe. Itt időközben államosították az egykori Ciszterci Gimnáziumot, és ennek épületében akkor az Érseki Római Katolikus Tanítóképző államosításával létrehozott Egri Állami Tanítóképző Intézet működött. Ebben az intézményben kapott állást Suba János. Egy évvel később, amikor letette a kötelezően előírt pedagógiai, módszertani és ideológiai vizsgákat, már szinte az összes évfolyamon tanított biológiát, földrajzot, kémiát, mezőgazdaságtant: kezdetben csak középiskolásoknak, majd 1956-tól az intézmény gyakorló iskolával kiegészülése után általános iskolásoknak is. Suba Jánost tisztelet övezte mindig, így akkor is, amikor összegyűltek a régi növendékek, és meghívták kedvenc tanárukat például az 50 éves érettségi találkozójukra. A Tanítóképző hatalmas szertárát – amely egyben szinte múzeum is volt – hároméves munkával hozta rendbe, rendezte, gondozta tovább. Volt itt minden, ami a nemzetközi és belföldi kapcsolatok révén került az intézmény tulajdonába: közetgyűjtemény, állattár és herbárium. Suba tanár úr alakította ki az üvegházat és a botanikus kertet, 10 éves áldozatos munkával.

1962. február 16-án került át az Egri Tanárképző Főiskolára. Nehezen vált meg kedvelt első munkahelyétől, de szeretett volna egy tudományterületben ala-

posabban elmélyedni. Akkor Hortobágyi Tibor professzor vezette a Növényteni Tanszéket, rajta kívül Juhász Lajos és félállásban Pócs Tamás tanított még, aki Budapestről ingázott rövidebb-hosszabb időre Egerbe. Néhány évvel később Kiszelyné Vámosi Annuska került munkatársként az intézménybe. Nehéz időszak volt, főként, ha belegondolunk, hogy mindössze két helyiségből állt a tanszéki terület: az egyik a vezető szobája volt, a másik tanterem és egyben laboratórium; ugyanakkor öltöző és háló is az akkor ott lakó Pócs Tamás számára. Az oktatást segítő eszközök szinte ismeretlenek voltak, a tanárok onnan szerezték be a legszükségesebb szemléltető anyagokat, ahonnan tudták. Suba tanár úr még végigvitte az osztályát a Tanítóképzőben, így oda visszajárva tudott segítségért folyamodni, a még mindig jól felszerelt szertárból kérni egy-egy ott meglévő üvegeszközt vagy vegyszert. A főiskolán, mint akkoriban mindenki, ő is végigtanította az összes tantárgyat: növényrendszertant, növénysszervezettant, növényéletant, sejtant, genetikát.

Először a Heves–Borsodi-dombvidéken (általa használt nevén Tarna-vidéken) kezdett botanizálni. Akkoriban – a 60-as évek elején – botanikailag alig ismert terület volt ez a dombvidék, viszont az évtized végére elkészült a 153 oldalas doktori disszertációja és két összefoglaló tudományos közlemény kutatásainak eredményeként. Publikációiban értékelte az előforduló fajok flóraelem és más növényföldrajzi jellemzőit, összehasonlította a Mátrával és a Bükkalé közötti előfordulásokat. Külön kiemelte a viszonylag alacsony (300–500 m közötti átlagmagasságú) dombvidék gazdag montán fajkészletét, pl. a *Cardamine glanduligera* (akkoriban *Dentaria glandulosa*), *Primula elatior*, *Petasites albus*, *Aconitum vulparia* stb. ottani elterjedését. A flóralistát kiegészítette a dombvidéken készült cönológiai felvételekkel, és a publikációit vegetációtérképpel tette teljesebbé. Ez volt az egyik legfontosabb szakmai anyag a Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet létrehozásakor. 1968-ban florisztika-vegetációtanból doktorált az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. A Felső-Tarna-vidékről szóló munkái ma is alapidokumentumnak számítanak a térségben dolgozók számára.

A tanszéki botanikai tanulmányutak szakmai hozadékai is megjelentek az intézmény tudományos folyóiratában. Az egyik publikációjában részletes leírást kapunk a Murányi-karszt (másutt Murányi-fennsík) rendkívül gazdag növényzetéről, a Sztracena településen is keresztülhúzó Gölnci-völgy gyönyörű láprétjeiről, a Király-hegy értékes flórájáról és az Alacsony-Tátrában gyűjtött herbáriumi anyagról is. Milkovits Istvánnal közösen feldolgozta a Csúvasföldön tett háromhetes tanulmányút botanikai eredményeit. Sajat szavaival így emlékezett később erre a kirándulásra egy vele készült interjúban: „Úgy éreztem, mint ha a fenyő-nyír korba jutottam volna. Ott például közönséges növénynek számított a fürtös lizinka (*Lysimachia thyrsoiflora*), aminek előfordulása a baktai tőzegmoháson nagy szenzáció volt.” Abban az időben az intézmény neve Ho Si Minh

Tanárképző Főiskola volt, és szoros kapcsolatot tartott fenn más baráti szocialista országok felsőfokú oktatási intézményeivel, többek között a Csebokszári (Szovjetunió, Csuvasszöld fővárosa) Jakovlev Tanárképző Főiskola Biológiai Intézetével is. Így jutottak el a hallgatókkal együtt a távoli területre. De Suba János járt Észak-Amerikában is, amiről a Növényföldrajz könyvben található sivatagi felvételek tanúskodnak.

Érdeklődése kiterjedt a vízinövényekre is, ennek szép bizonyítékai az egri melegviziek növényzetéről írt munkái. Az 1900-as évek elejétől fogva telepítettek különböző tündérrózsákat Egerben a hévizek kifolyóiba. Ennek a későbbiekben az lett az eredménye, hogy az 1960-as évekre már virágzó akvakultúra volt az egri strand területén. Ezt kihasználva összeismerkedett az akvaristákkal, és összegyűjtötte az itt termesztett, főként trópusi vízi növényeket. A növénykultúrák a strand területén elkülönítve, 75–85 cm mély beton medencékben voltak megtalálhatók. Néhány faj pedig más termőhelyekről, üvegházból kikerülve még néhány éve is élt a fürdőzők által használt medencékben, mint pl. a *Pteris longifolia* vagy az *Adiantum capillus-veneris*. Sajnos kevesen ismerik ezeket a munkákat, pedig rendkívül érdekesek, a szerző komoly szakértelméről tanúskodnak. Szám szerint a két publikációban összesen 55 edényes taxon (faj, alfaj, változat), 13 mohafaj és néhány alga pontos leírása szerepel.

A tanszéképítés hőskorában szükség volt minden oktató áldozatkész munkájára. A volt Ciszterci Gimnázium szertárának gyűjteményéből ekkor került át a főiskolára Suba tanár úr hathatós közreműködésével az állat preparátum gyűjtemény és a Vrabélyi Márton-féle herbárium. Felismerve a Tanítóképzőben kialakult, addigra már hanyatló viszonyokat, egy használt mikroszkópért cserébe hozta át az intézménybe a felbecsülhetetlen értékű, ott már bizonytalan sorsú gyűjteményeket. Így ebben az időszakban kerültek a tanszékre az edényes herbáriumot meghatározó és megalapozó Vrabélyi, valamint a Vida Gábor és a Károlyi Árpád-féle gyűjtemények.

A 80-as években, talán Simon Tibor biztatására vetette bele magát a Bükk és környéke növényvilágának kutatásába. Nagy szerepe volt ebben még a kiváló terepi florista és jó barát Takács Bélának, a Növénytani Tanszéken dolgozó többi kollégának és a Bükki Nemzeti Park munkatársainak is. Hubai Gruber Miklós (a nemzeti park akkori botanikai felügyelője, később neves rádiós újságíró) hozta az információkat az erdészekről és természetvédelmi őrköztől. Takács Béla járta a terepet és a vidéki szövetkezeti italboltokat (hátha meglát a pulton egy pohár vízben egy leszakított *Cypripedium*-ot vagy más „jó növényt”) és adták át a híreket a tanszéken. Ezt követte a terepi felderítés! Hallgatóként némi feszültséggel vegyes izgalommal lapultunk a terepjáró hátsó ülésén, mert Hubai úttalan utakon száguldozva rázta utasait, de eközben élvezettel hallgattuk a „nagyokat”, akik színes beszélgetések és nagy nevetések közepette „szakmáztak”. A sok

közös terepi munka eredményeként így került feltárássra számos nagyon értékes lelőhely, mint például az ómassai Jávor-hegy, a Nagymező, a Felsőtárkány feletti Csákpilis, az Őserdő, a bódvarákói Esztramos, a Bükk hegységben és környékén levő *Cypripedium calceolus* lelőhelyek.

Az 1980-as években kezdett el fotoszintézis-ökológiával és ökofiziológiával foglalkozni, mely tudományterületek egyik hazai úttörőjévé vált. Vizsgálatait változatos módszertan jellemezte, többek között izotóptechnikát alkalmazott a sokszor külső intézmények segítségével végzett kísérletekben. Így került jó munka- és baráti kapcsolatba az MTA Szegedi Biológiai Központ és az MTA Izotóp Intézet munkatársaival. Laboratóriumi vizsgálatait kitűnő érzékkel ötvözte a terepi mérésekkel. A Síkfőkút Projekt kapcsán a cseres-tölgyes társulásban domináns 12 növényfaj évi és napszakos fotoszintézis dinamikáját kutatta, a kandidátusi értekezésében megjelent grafikonok, diagramok 25 ezer mérésen alapultak. A kutatás mellékvonala is tartogatott szép eredményeket, mivel vizsgálták a cukoranyagcserét és az aminosav-szintézist. Kutatócsoportja érdekes összefüggéseket mutatott ki a cseres-tölgyesek fényklímája, az egyes fajok pigmenttartalma és a fotoszintetikus produktumok között. Emellett több moha- és zuzmófaj fotoszintézis-ökológiai tulajdonságait is leírta. Mohák baktericid és fungicid hatásával kapcsolatban végzett kísérletei a tanszéki költözés miatt sajnos befejezetlenek maradtak, pedig igen hatásosnak bizonyultak in vivo körülmények között, széles spektrumban mutattak jó eredményeket.

Ebben az időben a tanszéken pezsgő társasági élet folyt, azt a béke szigetének ismerték az intézményen belül és kívül. Ide járt szakmai vagy baráti beszélgetésekre, esetleg egy kávéra a városból Denke Gergely református lelképásztor, dr. Estók Bertalan hidrobiológus, az Ének-zene Tanszékről Kátai László zeneszerző, a Testnevelés Tanszékről dr. Markos Tibor. Ugyancsak gyakran látogatott egy kis eszmecserére Sándor András író, az új bükki felfedezéseket megbeszélni Szabó László Vilmos ciszterci atya, dr. Takács Béla botanikus, és még sokan mások. Suba János mindvégig kiváló kapcsolatot ápolt a botanikus szakma vezető kutatóival. Baráti, tiszteletteljes viszonyban volt Pócs Tamás és Simon Tibor professzorokkal és családjaikkal, volt egyetemi kollégiumi szobatársával, Zsoldos Ferenc szegedi professzorral, valamint Horánszky András, Fekete Gábor, Vida Gábor professzorokkal.

Nagyon kedveltek voltak diavetítéses előadásai. Sokszor hívták különböző alkalomra és helyszínekre, hogy beszéljen a növényekről, és vetítsen képeket róluk. A tanszéken dolgozó Milkovits István ötlete alapján alkalmazta a diaporáma műfaját. Közös alapon egymás mellé rögzített két diavetítővel dolgozott, melyeket kézzel irányított. A képeket felváltva hol az egyik, hol a másik vetítő mutatta ugyanarra a felületre vetítve, egy átmeneti „áthúzásos” időben mindkét kép látszódt, azután már csak az egyik. Közben halk zene szólt, gyakran Vivaldi: Négy évszak című műve, a növények pedig a megfelelő aspektusok szerint váltakoztak.

Fontosnak tartotta, hogy megemlékezzen Vrabélyi Mártonról, Heves megye nagy flórákutatójáról. Többek között megemlítette a botanikus hihetetlen szívós és nagyon értékes növénytani munkásságát, valamint leírta a Vrabélyi-herbárium kalandos sorsát a kezdetektől fogva. E szerint Vrabélyi „különösen a mátrai teljes virányon kívül nagy számú külföldi érdekes növényt példányt halmozott össze, szakkedvelő magánembernél ritka gazdag magángyűjteményében, melyet meghálálhatatlan nagylelkűséggel cist. rendű derék egri főgymnáziumnak ajándékozott [...] E gyűjteménynek egy része az utóbbi években az Egri Tanárképző Főiskola Növénytani tanszékére került, ahol a herbárium alapját képezi.” Megjegyzendő, hogy amint korábban írtuk, ebben Suba Jánosnak volt legfőképpen szerepe.

A Bükk hegység növényvilágáról írt első összefoglalója 1983-ban jelent meg. A hegységről szóló monográfia saját fotóival gazdagon illusztrált növénytani fejezetében először növénytársulásonként jellemzi a vegetációt, majd a fokozottan védett területek részletes növénytani leírását adja.

A terepi flóra- és vegetációkutatás a 80-as évek végén és a 90-es években újabb lendületet vett, ekkor születtek a bükki vegetációtérképek és társulástani feldolgozások az Északi-Bükkből, a Messzelátó- és Ördög-hegy térségéből, illetve egy OTKA program segítségével néhány Északi-középhegységben található botanikai „forrópontról”, vagy, ahogyan a pályázat fogalmaz: refúgiumterületekről. Ebben az utóbbiban tevékenyen terepmunkával és az egész projekt vezetőjeként is nagy szerepet vállalt. Összefogta a Növénytani Tanszéken kívül az Állattani Tanszék és a Mátra Múzeum kutatóinak a szakmai munkáját.

Sokat utaztunk együtt is terepre, olykor csak „kiugrottunk ezt-azt megnézni”. Egyik nap szólt nekem (V. A.) János bácsi (leggyakrabban így hívtuk), hogy virágzik a *Clematis*, holnap ki kellene menni megnézni. Az alhavasi növények latin nevét nem szívesen mondta ki, gyakran csak genus néven vagy *alpestris*-ként nevezte őket, habár tudta, hogy nem ez az érvényes elnevezésük. Igen finom modorú, igazi úriember volt. Másnap reggel mindketten a megszokott terepi ruhánkban ott álltunk indulásra készen, és beültünk a Madártejbe. Madártej volt a neve (feltehetően a színe miatt) a Suba család autójának, annak az 1200-as Zsiguli személyautónak, amivel nagyon sok kirándulást tettünk. Nem csalódtunk, a havasi iszalg teljes virágzásban volt a Leány-völgy oldalában. Miközben a külvilágról tudomást sem vettünk, megállt mellettünk két turista, és kérdezték, hogy mit csinálunk? János bácsi válaszolt, hogy ez itt egy nagyon ritka növény, amit nézünk, mi pedig botanikusok vagyunk. Botanikus? Az meg mi? Ők csak egy alig pelyhedző állú suhancot láttak rövidnadrágban és pólóban, meg egy középkorú öltönyös férfit fehér ingben, nyakkendővel, amint hason fekve fényképez egy csüngő kék virágot.

Suba János a korábbi rövidebb-hosszabb időszakok tanszékvezetői feladatait követően, Simon Tiborné nyugdíjba vonulása után 5 évig vezette a tanszékét, amit ezután Pócs Tamás vett át. Szerény, áldozatkész, a tanszék érdekeit min-

dig szem előtt tartó demokratikus vezető volt. A növényélettani és ökofiziológia területén végzett szakmai és pályázati munkássága, fejlesztő tevékenysége, valamint sikeres személyzeti politikája tette lehetővé a növényélettani tanszék megalkakulását, amit nyugdíjba vonulása miatt már nem vezethetett. Ajtaja mindig nyitva állt a botanika bármely területén dolgozó fiatal kutatók, tanítványok előtt. Bátran fordulhattunk hozzá tanácsért.

Szakmai munkáját nyugdíjazása után is nagy lelkesedéssel folytatta, 2002-ben látott napvilágot a bükki növényfajokról szóló könyve. Ebben közel 400, a hegység növénytársulásaiban ritkább, gyakoribb, vagy unikális növényről írt gazdag jellemzést. A morfológiai bemutatást követően a növények életmenetére, megporzásbiológiájára, nevének jelentésére is kitért. A leírásokból megtudhatjuk a fajok gyógyhatását, népi felhasználását és veszélyeztető tényezőit. Nem ritka, hogy egyoldalas jellemzést kapunk különféle szempontok alapján a növényekről. A monográfia igazi „tudásgyűjtemény”, amit az internetes kereső oldalak sem tudnak felülmúlni a legtöbb esetben. Szenvedélyes természetfotós volt, ezt a kedvelt tevékenységét szinte haláláig folytatta. Óriási képanyag halmozódott fel háttértárolónkon, digitális adathordozókon. Könyvet írt a rovarok életéről, ebben egy nagypapa mesél unokájának a lepkék, hangyák, bogarak mindennapjairól. Ez a tudományos ismeretterjesztő írása sajnos a mai napig kéziratban van.

2004-ben köszöntöttük 75 éves születésnapja alkalmából tanszéki szervezésben, külső vendégek meghívásával. A tiszteletére megjelent tanulmánykötet is tanúskodik sokrétű növénytani tevékenységéről és szakmaszeretetről, valamint emberségéről és szerény jelleméről.

Egy életen át a természetvédelemben végzett tevékenységéért 2005-ben Pro Natura díjat vehetett át.

A Botanikai Szakosztályhoz, a Botanikai Közleményekhez mindig szorosan kötődött. 1974. január 15-én, a 989. szakülésen választották meg a Botanikai Szakosztály „B” szekciójában (élettani szekció) intézőbizottsági tagnak, mely tisztségét 10 éven keresztül, 1985-ig töltötte be. 1975-ben és 1976-ban egyben a Botanikai Közlemények szerkesztőbizottsági tagja is volt. A Szakosztály az 1495. kihelyezett szakulását 2019. október 21-én Egerben tartotta, ahol a jó egészségben lévő 90 éves Suba Jánost köszöntötték az előadók és a hallgatóság.

2005-től tagja volt a Bükki Nemzeti Park Tanácsának, azaz a vezetőség mellett működő tudományos tanácsadó testületnek.

Szerencsésnek mondhatjuk magunkat, hogy Suba Jánost hosszú időn át ismerhettük, tanítványai, közeli kollégái lehettünk!

Köszönetnyilvánítás

Köszönjük a Suba család nevében javaslatokat tevő dr. Szegedi József segítségét a kézirat készítése során.

Suba János szakirodalmi munkássága

- Suba J. 1963: Adatok a Tarna-vidék flórájához. *Acta Academiae Paedagogicae Agriensis* 1: 253–261.
- Suba J. 1966: Florisztikai megfigyelések az Északi Kárpátokban. *Acta Academiae Paedagogicae Agriensis* 4: 455–471.
- Suba J. 1967: A mohák antibiotikus anyagainak kimutatása. (Bevezetés és előzetes közlemény). *Acta Academiae Paedagogicae Agriensis* 5: 427–443.
- Suba J. 1968: A Tarnavidék florisztikai növényföldrajza. Egyetemi doktori értekezés, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest, 153 pp.
- Suba J. 1968: Az eгри melegvizek növényei. *Acta Academiae Paedagogicae Agriensis* 6: 395–415.
- Hortobágyi T., Suba J. 1968: Sejtten. In: Haraszty Á. (szerk.) *Növénytan I. Növénytársaság és növényélet. Tankönyvkiadó, Budapest*, pp: 23–110.
- Suba J. 1969: A Tarna-vidék flórájának kritikai elemzése. *Acta Academiae Paedagogicae Agriensis* 7: 379–413.
- Suba J., Kulcsár J. 1973: Elektronikus mérő- és regisztráló műszerek alkalmazása növényfiziológiai vizsgálatoknál. *Acta Academiae Paedagogicae Agriensis* 11: 431–436.
- Suba J., Milkovits I. 1975: Botanikai megfigyelések Csuvasföldön. *Acta Academiae Paedagogicae Agriensis* 13: 417–443.
- Bakalár S.-né, Orbán S., Pócs T., Suba J., Vajda L. 1975: Adatok a Tarnavidék mohafiórájához. *Studia Botanica Hungarica* 10: 111–114.
- Suba J. 1976: Növényéleti gyakorlatok. Tankönyvkiadó, Budapest, 449 pp.
- Suba J., Légrády Gy., Pozsár B., Szarvas T. 1980: A fotoszintetikus $^{14}\text{CO}_2$ fixálás és a C:N viszony évszakos változásai a „Síkfükút Project” cseres-tölgyes fajainál. *Folia Historico-Naturalia Musei Matraensis* 6: 83–98.
- Suba J., Légrády Gy., Palásthy E. 1981: Szabadaminosav-tartalom változásai cseres-tölgyes társulás fajainak leveleiben. *Botanikai Közlemények* 68(3–4): 235–253.
- Suba J. 1981: Emlékezés Vrabélyi Mártonra, Heves megye nagy flórákutatójára. *Folia Historico-naturalia Musei Matraensis* 7: 11–14.
- Suba J. 1981: Bemutatjuk a szirti pereszelyt. *Természetbúvár* 36(11): 521.
- Suba J., Takács B., Légrády Gy. 1982: A Jávorhegy, Ómassa fölötti északi oldalának botanikai értékei. *Abstracta Botanica* 7: 45–48.
- Suba J., Kiszelyné Vámosi A., Bakalárné Sütő I. 1982: A bükki Nagymező fokozottan védett (elkerített) területének flóratérképezése a tavaszi aspektusban. *Abstracta Botanica* 7: 49–51.
- Suba J., Kárász I., Takács B. 1982: Újabb florisztikai adatok a Bükk hegységéből. *Abstracta Botanica* 7: 53–58.
- Suba J., Légrády Gy., Bukovszki I. 1982: Adatok a könnyen metabolizálódó szénhidráttartalom napszakos és évszakos változásaihoz, cseres-tölgyes fajok leveleiben. *Botanikai Közlemények* 69(3–4): 221–232.
- Suba J., Kiszely-Vámosi A., Légrády Gy., Orbán S. 1982: Examination of the photosynthetic fixation $^{14}\text{CO}_2$ on bryophyte and lichen species. *Acta Botanica Academiae Scientiarum Hungaricae* 28(1–2): 181–191.
- Suba J., Németh V., Légrády Gy. 1982: A fotoszintézis intenzitás összehasonlító vizsgálatainak eredményei bükkös és tölgyes társulás növényeinél. *Acta Academiae Paedagogicae Agriensis* 16: 511–525.
- Bakalár S.-né, Orbán S., Suba J., Takács B. 1982–83: A *Cypripedium calceolus* L. feltárt termőhelyei a Bükk-hegységben és környékén. *Folia Historico-Naturalia Musei Matraensis* 8: 77–83.
- Kárász I., Suba J. 1982–83: A bükki „Öserdő” cönológiai és florisztikai viszonyai. *Folia Historico-naturalia Musei Matraensis* 8: 85–91.

- Suba J. 1983: Az egri meleg vizek élővilága. In: Sugár I. (szerk.): Eger gyógyvizei és fürdői. Eger Városi Tanács és a Heves Megyei Idegenforgalmi Hivatal kiadása, Eger, pp: 399–441.
- Suba J. 1983: A Bükk növényei. In: Sándor A. (szerk.): Kilátás a Kövekről. Bükki Nemzeti Park. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, pp: 189–236.
- Suba J. 1983: A fotoszintetikus folyamatok dinamikája a „Sikfőkút Project” cseres-tölgyes állományában. Kandidátusi értekezés, 127 pp.
- Suba J., Emőd J., Légrády Gy. 1984: Pigmentvizsgálatok eredményei a „Sikfőkút Project” cseres-tölgyes társulás fajaiban, összefüggésben fotoszintetikus produktivitásukkal és produktumaikkal. Botanikai Közlemények 71(1–2): 17–31.
- Suba J., Légrády Gy. 1984: A fotoszintetikusan fixált szén-14 beépülésének arányai a cukrokba és szabadaminósavakba, cseres-tölgyes társulás fajainál. Acta Academiae Paedagogicae Agriensis 17: 783–807.
- Suba J., Légrády Gy. 1985: Characteristics of photosynthetic intensity and efficiency in species of a Turkey oak-oak phytocenosis. Acta Botanica Hungarica 31(1–4): 283–299.
- Bakalárné Sütő I., Kiszelyné Vámosi A., Orbán S., Suba J., Takács B. 1987: Az Esztramos-hegy bányászattól érintetlen gerincének florisztikai viszonya. Acta Academiae Paedagogicae Agriensis 18: 35–50.
- Suba J. 1987–88: Megemlékezés Juhász Lajosról (1913–1987). Botanikai Közlemények 74–75(3–4): 267–269.
- Kiszelyné Vámosi A., Marschall Z., Orbán S., Suba J. 1989: A Bükk hegység északi peremhegyeinek florisztikai és cönológiai jellemzése. Acta Academiae Paedagogicae Agriensis 19(6): 135–185.
- Marschall Z., Suba J., Vojtkó A. 1991: Vegetációtanulmányok a Bükk hegységben: a Messzelátó-hegy, Ördög-hegy növényzete. Acta Academiae Paedagogicae Agriensis 20: 139–159.
- Suba J. 1992: Növényélettani gyakorlatok. I. kötet. EKF Líceum Kiadó, Eger, 205 pp.
- Suba J. 1992: Növényélettani gyakorlatok. II. kötet. EKF Líceum Kiadó, Eger, 209 pp.
- Suba J. (szerk.) 1995: Refúgiumterületek géntartalékainak vizsgálata az Északi-középhegységben. Acta Academiae Paedagogicae Agriensis 21, Supplementum 1: 1–435.
- Vojtkó A., Schmotzer A., Suba J., Bakalárné Sütő I. 1995: Florisztikai adatok a Világos-hegyről (Mátra hegység). Acta Academiae Paedagogicae Agriensis 21, Supplementum 1: 387–396.
- Dulai S., Varga J., Cseh R., Molnár E., Molnár I., Kovács F., Suba J. 1995: Az Upponyi-szoros mikroklímája. Acta Academiae Paedagogicae Agriensis 21, Supplementum 1: 398–407.
- Suba J. 2002: A Bükk növényvilága. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 322 pp.

Suba Jánosról elnevezett növényfaj

Otolejeunea subana Pócs 2004

Pócs T. 2004: New or little known epiphyllous liverworts, XI. *Otolejeunea subana* sp. nov. from Madagascar. Acta Academiae Paedagogicae Agriensis 25: 49–57.

Suba Jánossal kapcsolatos írások

- Vojtkó A., Dulai S. (szerk.) 2004: Tanulmányok dr. Suba János 75. születésnapjára. Acta Academiae Paedagogicae Agriensis 25. 174 pp.
- S-Falusi E., Tamás J., Vojtkó A. (szerk.) 2020: Köszöntjük a 90 éves Suba Jánost! Kihelyezett szakülés az Eszterházy Károly Egyetem Természettudományi Karán és szakmai kirándulás a Bükkbe. Botanikai Szakosztály 1495. szakülés, Eger, 2019. október 21. Botanikai Közlemények 107(1): 111–115.

Baráz Cs. 2007: Rejtett értékek nyomában – Beszélgetés dr. Suba János nyugalmazott főiskolai tanárral. Zöld Horizont 2(3): 4–5. <https://www.bnpi.hu/msite/194/zh-06.pdf>

Schmotzer A. 2024: Emlékezés Suba János bácsira. <https://www.bnpi.hu/hu/hir/emlekezés-suba-janos-bacsira> (hozzáférés: 2025.09.24.)

Remembering János Suba (1929–2024)

A. VOJTKÓ^{1*}, S. DULAI²

Department of Botany and Plant Physiology, Eszterházy Károly Catholic University
3300 Eger, Leányka u. 6, Hungary; ¹vojtkoa@gmail.com (*corresponding author),
²dulai.sandor@uni-eszterhazy.hu

Received: 2025.08.20.; Revised: 2025.10.10.; Accepted: 2025.10.14.

Key words: Bükk Mountains, *Cypripedium calceolus*, ecophysiology, floristics, photosynthesis ecology, Tarna region.

János Suba was born on 29 May 1929 in Eger, where he also completed his primary and secondary education. In 1948, he began studying biology and geography at Pázmány Péter University, graduating with excellent results in 1952. He first started teaching at the State Teacher Training Institute of Eger, then moved to the Teachers Training College of Eger in 1962. In 1968, he received his doctorate in floristics and vegetation science from Eötvös Loránd University in Budapest. In 1984, he obtained his candidate degree in the field of photosynthesis ecology. He acted as head of the Department of Botany for several terms and many years; he retired in 1994. He passed away in Eger on 22 October 2024.

János Suba's professional career began in the Heves–Borsod Hills. Initially, he worked in the fields of floristics and vegetation science, then in the 1980s he turned his focus to photosynthesis ecology. His pioneering studies revealed the annual and daily photosynthesis dynamics of 12 dominant species in an oak forest community. He used isotope techniques and excellently combined field studies with laboratory methods. He had a thorough knowledge of the flora of the Bükk Mountains, about which he published a book and a book chapter. In 2005, he received the Pro Natura Award for his lifelong work in nature conservation.

Citation: Vojtkó A., Dulai S. 2025: Emlékezés Suba Jánosra (1929–2024). Bot. Közlem. 112(2): 111–120. <https://doi.org/10.17716/BotKozlem.2025.112.2.111>